

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

3. Бачинин В. А. Философия права и преступления / В. А. Бачинин. – Харьков: Фолио, 1999. – 607 с.

4. Степин В. С. Научное познание и ценности техногенной цивилизации / В. С. Степин // Вопросы философии. – 1998. – № 10. – С. 3–18.

5. Блюменкранц М. А. Буревесник психоанализа / М. А. Блюменкранц // Фрейд З. Я и Оно: Сочинения. – М.: Эксмо, Харьков: Фолио, 2004. – 864 с.

КОМІТЕТ ІМЕНІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ В БУХАРЕСТІ

Власенко В.М.

*к.і.н., доцент, завідувач кафедри ТЦДП юридичного факультету
Сумського державного університету*

25 травня 2016 р. виповнюється 90 років від дня трагічної події в історії України – вбивства в Парижі Головного Отамана військ УНР, голови Директорії УНР Симона Васильовича Петлюри. Тогочасна українська еміграція відгукнулася на паризьку трагедію створенням міжорганізаційного комітету вшанування пам'яті С. Петлюри, організацією панахид і поминальних заходів в усіх країнах-реципієнтах. Зухвале вбивство більшовицьким агентом лідера української еміграції знайшло широке висвітлення у тогочасній європейській та емігрантській пресі. У багатьох країнах українськими емігрантами були створені різноманітні організаційні структури із вшанування пам'яті голови Директорії УНР – Українська бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, тимчасові комітети та групи в країнах перебування еміграції. Їхня діяльність тією чи іншою мірою знайшла відображення в історичній літературі. Поза увагою дослідників залишилося питання про існування подібного комітету в Румунії, яка займала проміжне місце між політичними центрами української еміграції та її периферійними осередками. Мета автора – висвітлити питання створення й організаційного оформлення Комітету імені Симона Петлюри в Румунії.

26 травня 1926 р. трагічна звістка про вбивство Симона Петлюри надійшла до Бухареста. Увечері того ж дня відбулося надзвичайне спільне засідання Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Румунії (НДМ, на той час виконувала функції громадської організації), Громадсько-допомогового комітету (ГДК), філії Українського товариства (прихильників) Ліги Націй (ФУТЛН), Союзу українських жінок-емігранток та ощадно-позичкового товариства «Згода». Головував на ньому заступник голови ГДК В. Трепке. Засідання схвалило декілька постанов, згідно з якими було засновано «Комітет для оборони доброго імені та для вшанування світлої пам'яті Симона Петлюри», надіслано до Парижа телеграму з пропозицією покласти на могилу Головного Отамана військ УНР вінок від української еміграції в Румунії, оголошено загальнонаціональну жалобу (40 днів), задекларовано зобов'язання взяти на себе частину витрат на поховання небіжчика та проведення 30 травня в усіх осередках еміграції в Румунії заупокійної літургії, відправлено листи з висловом співчуття дружині С. Петлюри та всім українським організаціям за кордоном. Були визначені головні завдання Комітету: допомогти еміграції в Румунії організувати вшанування пам'яті С. Петлюри, заснувати Фонд визволення України імені Симона Петлюри, здійснити заходи з підготовки судового процесу як шляхом інформування про нього в пресі, так і збором відповідних матеріалів, зібрати для Музею імені С. Петлюри різноманітні матеріали щодо обставин смерті або особи небіжчика (газети, спогади, жалібні оповістки тощо), опікуватися родиною померлого [1, арк. 111].

Остаточне формальне оформлення Комітету імені Симона Петлюри в Румунії відбулося 13 вересня 1926 р. під час роботи IV Конференції української еміграції в цій країні. До складу Комітету були обрані К. Мацієвич (почесний голова), Д. Геродот (голова), Д. Маєр-Михальський (юрист-консультант), Г. Порохівський (генеральний секретар), К. Долинюк (секретар), О. Долинюк (голова секції з будівництва Українського дому імені Симона Петлюри в Румунії), М. Гетьман, П. Горбунів, І. Дробіт, А. Івашина-Геродот, Г. Олександрів, М. Пилипенко, В. та Н. Трепке (члени), О. Піка та П. Семенко (запасні члени). До ревізійної комісії увійшли І. Гаврилюк, М. Довгий, Й. Митрофанів (члени) та Д. Ігнатенко (запасний член). Крім того, до складу Комітету належали голови регіональних (провінційних) українських громад [2, с. 20; 3, арк. 115].

З 1928 р. з метою інформування громадськості про діяльність Комітету в емігрантській пресі почали друкуватися його фінансові звіти («грошове справоздання») [4, с. 44-45; 5, с. 3-4]. 25 травня 1937 р. Комітет започаткований власний інформаційний бюлетень «Наше слово» за редакцією Д. Геродота [6, арк. 1].

25 грудня 1936 р. у Бухаресті відбулися загальні збори Комітету, присвячені 10-літтю його існування. З нагоди ювілею Комітет привітали Голова Уряду УНР в еміграції В. Прокопович, військовий міністр УНР В. Сальський, голова Союзу колишніх українських старшин в Чехах В. Прохода, рада Української бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, президія Української головної еміграційної ради, редакції журналів «Тризуб» і «Гуртуймося» та низки українських організацій у Бельгії, Болгарії, Польщі, Франції та Чехословаччині [7, с. 25-27]. За пропозицією К. Мацієвича були скореговані головні завдання Комітету, а саме:

1. Виховання українського громадянства в дусі тих ідей, яким усе своє життя служив С. Петлюра.
2. Формування, підтримка та зміцнення в українському суспільстві поваги «до державно-національного чину» С. Петлюри.
3. Організація повсюди, де є осередки української еміграції, Товариств імені С. Петлюри.
4. Систематична боротьба з будь-якими намаганнями знищити ідею української державності, втіленням якої на чужині був С. Петлюра.

Впродовж 10 років склад Комітету не змінювався. У грудні 1936 р. до його складу обрали К. Мацієвича (почесний голова), Д. Геродота (голова), Д. Ігнатенка (заступник), Д. Маєр-Михальського (заступник голови й одночасно юрист-консульт), Г. Власюка (генеральний секретар), М. Гетьмана (секретар) та С. Іваненка (запасний член), ревізійної комісії – К. Антошка, М. Довгого та В. Трепке [8, с. 12-14]. Комітет діяв до кінця міжвоєнного періоду [9, с. 4] та в роки Другої світової війни [10, с. 3].

Отже, Комітет імені Симона Петлюри був однією з громадських організацій української еміграції в Румунії. Він виник у Бухаресті одразу після отримання звістки про трагедію зусиллями усіх центральних організацій еміграції в цій балканській країні і діяв до початку 1940-х рр. Перспективними, на наш погляд, є дослідження діяльності Комітету на ниві вшанування пам'яті Головного Отамана військ УНР, будівництва Українського Дому на його честь в Бухаресті, співпраці з іншими тотожними українськими емігрантськими організаціями в країнах Європи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО), ф. 4452, оп. 1, спр. 2.

2. Недоля Д. Під прапором української державности (3 нагоди 10-ти-літнього існування Комітету імени Симона Петлюри) / Д. Недоля // Тризуб. – 1937. – Ч. 10. – С. 20-23.
3. ЦДАВО, ф. 4452, оп. 1, спр. 2.
4. Грошове справоздання Комітету ім. С. Петлюри в Румунії // Тризуб. – 1928. – Ч. 48-49. – С. 44-45.
5. Справоздання Комітету імени Симона Петлюри в Румунії за час від 1-го грудня 1936 р. до 1-го травня 1937 р. // Наше слово. – Бухарест, 1937. – Ч. 1. – С. 3-4.
6. ЦДАВО, ф. 4465, оп. 1, спр. 159.
7. Недоля Д. Під прапором української державности (3 нагоди 10-ти-літнього існування Комітету імени Симона Петлюри) / Д. Недоля // Тризуб. – 1937. – Ч. 7-8. – С. 25-27.
8. Недоля Д. Під прапором української державности (3 нагоди 10-ти-літнього існування Комітету імени Симона Петлюри) / Д. Недоля // Тризуб. – 1937. – Ч. 12-13. – С. 12-14.
9. Український Народний Дім імени Симона Петлюри // Час. – Чернівці, 1938. – Ч. 2664 (10 лютого). – С. 4.
10. Для допомоги новим втікачам до Румунії // Час. – 1940. – Ч. 3304 (24 квітня). – С. 3.

КЛАСИФІКАЦІЯ ФОРМ УЧАСТІ ГРОМАДЯН У ПРАВОТВОРЧОСТІ

Дегтяр Р. О.

*студентка I курсу юридичного факультету
Сумського державного університету*

Рябченко Т. О.

*к.ю.н., викладач кафедри ТЦП юридичного факультету
Сумського державного університету*

Загальносвітові тенденції глобалізації з одного боку та уніфікації правових систем на європейському політико-правовому просторі з іншого, потреба розвитку національної правової системи в напрямку належного забезпечення механізму реалізації права народу здійснювати правотворчість безпосередньо, обумовлюють необхідність переходу від вузького розуміння правотворчості як державно-владної діяльності до широкого її розуміння як правової діяльності, що здійснюється й іншими суб'єктами публічної влади, зокрема народом. Характерною ознакою сучасної правотворчості в Україні є пошук таких її форм, які б були не лише ефективними, а й мали б найвищий рівень легітимності як у суспільстві, так і в очах наших закордонних партнерів. Очевидно, що для розв'язання цієї проблеми необхідно використати потенціал безпосередньої правотворчості народу.

Наукові дослідження питань участі громадян у правотворчості дозволяють сформулювати уявлення про форми такої участі, здійснити їх класифікацію, виділити ті з них, які передбачають безпосередню та опосередковану участь громадян у процесі підготовки, обговорення і прийняття актів чинного законодавства.

Системний аналіз Конституції України дозволяє стверджувати, що ключовою формою правотворчості народу в Україні є референдум. Досліджуючи референдну правотворчість Українського народу, Т. Рябченко акцентує увагу на тому, що саме всеукраїнський референдум є легітимною формою безпосередньої правотворчості